

ŞİİRDE DUYGU DEĞERİ VE "AŞK"

Ece Korkut*

ÖZET:

Bu yazıda göstergebilim açısından /aşk/ izleğinin şiirlerde kazandığı duygu değeri araştırılmıştır. Karşıtlıklardan yola çıkılarak ve birkaç Türk şiiri irdelenerek, /aşk/ izleğinin çoğu zaman /esensiz/ bir duygu değeri taşıdığı gösterilmeye çalışılmıştır.

ANAHTAR SÖZCÜKLER: Değer kavramı, duygu değeri, esenli / esensiz duygu değerleri, şiir, aşk.

ABSTRACT:

In this paper, it has been investigated the thymic value (valeur thymique) of the theme of /love/ in several turkish poems according to semiotics classifications. This study tries to reveal that /love/ is marqued as /dysphoric value/.

KEY WORDS : Value, thymic value, euphoric and dysphoric value in poems, poetry, love.

1. GİRİŞ

Yazınsal yaratı ürünleri içinde yer alan şiir, bir yanıla tüm dilsel ürünlerle ortak yönler taşıırken, diğer bir yönüyle kendine özgü bir alan oluşturur. Öncelikle iletişim aracı olarak doğal dili kullanması nedeniyle dilsel bir ürün olan şiir, ayrıca bu dili yaratıcı, özgün, yani sanatsal bir amaç ve tavırla kullanması nedeniyle de yazın ürünleri arasında yer alır. Diğer taraftan anlatusallığın ön planda yer almaması ve zaman zaman dili değiştirmeye yönelmesi, hatta dilin işleyiş çizgisi ve mantığını zorlayıcı denemelere girişilmesi nedenleriyle de yararcı kullanıma yönelik tüm dil ürünlerinden ayrılır. Böyle olunca şiir hem dil, hem de dil ötesi öğeler taşıyan, dilin özel bir çabayla biçimlenmesi ve örgenlenmesi sonucu anlamların yer yer bulanık (opaque), ama çoğu kez zenginleşerek çoğullaştığı bir sanatsal ifade biçimi olarak belirir.

Göstergebilimsel çözümleme diğer yazınsal ürünler arasında şiiri de konu edinir ve bu alana nesnel bir ışık tutar. Bu yazıda genel olarak şiirin kimi özelliklerine değinildikten sonra, göstergebilimin bu alana "değer" ve "duygu değeri" açısından katkıları incelenecektir.

2. ŞİİRİN BİRKAÇ ÖZELLİĞİ

Şiirde anlatusallığın vazgeçilmez bir özellik ol-

madığı açıktır; yani, kişiler, zaman, uzam, gelişen ve değişen olayların belli bir öyküleme yöntemiyle iletildiği bir anlatusallık şiirde baskın bir etken değildir. Çünkü anlatı çizgiselliğe (linéarité) ve düzdeğişmeceye (métonymie) dayanırken, şiir kesintili (discontinú) ve eğretilmeli (métaphorique) bir yapıya sahiptir. (Türkçede nesir ya da düzyazı ile karşılanan prose, prosa Latince düz bir çizgide süren söylem, "discours qui va tout droit", anlamındadır. Dize, vers, versus, ise latince vertere fiilinin geçmiş zaman ortacı olan "geriye dönüş" anlamındadır.) Bu nedenle şiir herhangi bir düzyazı anlatısı gibi okunup algılanamaz, çünkü şiir sessel, görsel, sözdizimsel, biçimsel, anlamsal... gibi birçok katmanın içiçe, üstüste, yanyana ya da sarmal biçimde yer aldığı bir anlatım biçimidir; katmanlar çizgisel olarak izlemez birbirini, aksine aynı anda işler ve anlam bütün katmanların birlikte algılanmasıyla oluşur. Yani şiirde anlam, sözcüklerin ve sözcük öbeklerinin, üzerinde uzlaşmaya varılmış anlamlarından uzaklaşır, gösterenler özgürleşerek ayrı gösterilenler yaratır kendine. İletişim için kaçınılmaz olan uzlaşım, şiirde bilinçle terkedilebilir, dahası bozulup değiştirilir. Metin Altıok *Şiirin İlk Atlası* 'nda şöyle diyor: "Şair nesnel gerçekliği bozar, değiştirir, hatta ona ters düşer. Olmayacak şeyi oldurur, görünmeyeni görünür kılar, duyulmayı duyurur." [1] Nitekim böyle olmasa, şiire duyulan gerek giderek azalır, yapraklar hep sarı, kırmızı ve yeşil olarak aktarılır, yananlam ve çağrışım boyutunda sarı yaprak ve sonbahar hep ölümü, yeşil yaprak ve ilkbahar hep yeniden canlanmayı anlatır ve şiirin söyleyeceği şey giderek tükenir ve yozlaşır. Oysa, şiir dilsel yaratıcılığın ve buluşların alanı olup, bunun amacı da elbette daha sarsıcı, daha çağrışımlı, daha etkin bir anlatıma ulaşmaktır.

Şiirin bir amacı, belli bir göstereni hep aynı gösterilene ve göndergeye mahkum olmaktan kurtararak, dilin olanaklarını zorlamak ve tüm insanlarda az veya çok bulunan ya da bilinen, gözlemlenen duygu, özellik ve yaşantıları yeni bağdaşımmlarla yeniden yaratmak ve iletmeektir. Metin Altıok *Şiirin İlk Atlası* 'nda bu konuya şöyle değinir: "Evet şiir bir dildir. Ama günlük dilden farklı yoğunlaştırılmış bir dildir. Bu durum şiirin nesnel gerçekliğin üstünde olan dilin de üstünde bir üst-dil olduğunu gösterir. Çünkü şiir sözcükleri kendi iç mantığına göre bir araya getirir. On-

* Yrd. Doç. Dr. Ece Korkut, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Fransız Dili Eğitim Bölümü.

ları günlük dil içindeki alışılmış kalıplardan çıkarıp yeni birleşimler içinde kullanır. " (s.13) Bu durumda, dilin gündelik kullanımında karşılaşılan göstergelerin kimi kez aykırı bağdaşmalarıyla ortaya çıkan yeni göndergeler yeni bir dünya düzenlenişine yol açtığından, her şiirde okuyucu da yeni bir adlandırma ve anlamlandırma sürecinden geçecektir. Böylece, şiir bir yandan düzyazıdan ayrılırken, bir yandan da dilin gündelik kullanımından farklılık gösterir.

Göstergebilim ve dilbilimin soyutlama, sınıflandırma, karşıtlık ve anlamlandırma gibi yöntemlerinden yararlanan şiirbilim (poétique), özel bir dilsel - sanatsal yaratıcılık ürünü olan şiirin karmaşık yapısına belli bir düzen içinde yaklaşma olanağı tanır.

3. DUYGU ULAMI

Bu yazıda ele alınacak konu, şiirde aynı anda yer alan çeşitli katmanlardan birini oluşturan anlam katmanı içinde düşünülen duygu ulamıdır. Greimas ve Courtés'in 1979 tarihli *Göstergebilim Sözlüğü*'nde açıklanan ve pek çok anlambilim ve göstergebilim çalışmasında kullanılan ve anlam kayıplarına karşın "duygu ulamı" diye karşıladığımız "catégorie thymique", şiir metninin tümünde ortaya çıkan duyguyu belirlemede yararlı olmuştur. Diğer pek çok katmana dayanılarak ele alınan duygu ulamı öncelikle bir sözcük anlambilimi olarak düşünülse de, metin düzeyindeki uzantıları ve açılımları ilişkilendirilerek kullanılmaktadır. Çoğu kez kapalı ve yoğun bir anlatım biçimi olduğu kabul edilen şiirde böyle bir ulamın araştırılmasında yarar görülmüştür, çünkü Michael Riffaterre'in de belirttiği gibi, "bir şiir bize bir şey söyler, ama başka şeyi anlamlandırır." Şiirde yer alan dilsel birimler her zaman işaret ettikleri şeyi göstermezler. Bu nedenle de yatay ve dikey ekseninde kurulan tüm ilişkilendirmeler titizlikle incelenmeden oluşturulacak bir anlamlandırma eksik veya hatalı olacaktır.

Salah Birsal, *Şiirin İlkeleri*'nde duygu ulamı açısından değer taşıyan şu düşüncelere yer veriyor: "Bir şiirin bütününden çıkan hüznün, o şiirin konusundan çok ayrı bir etkene dayanır. Kıvrak ve şen bir konuyu geliştiren bir şiirden bir hüznün havasının fışkırdığı çok görülmüştür. " [2]

Şimdi bu düşünceleri kuramsal bir temele yerleştirmek için, Courtés'in izlediği yönteme başvurarak, duygu ulamına ulaşmaya çalışacağız. Göstergeler üç düzeyde ele alınacaktır, ancak bu üç düzey birbirini izleyen düzeyler olmadığı gibi, kimi kez birbirine karşıt, kimi kez birbirini tamamlayıcı niteliktedir.

Betisel ulam diye adlandırabileceğimiz "le figuratif", belli bir söylem evreninde beş duyuyla doğ-

rudan ilişkilendirilebilen, yani dış dünyanın algılanmasıyla bağlantılı göstergeler için kullanılmaktadır.

İzleksel ulam ise birincinin tersine doğal veya kurulmuş dünya ile bağlantısız olup, kavramsal oluşuyla betisel ulamdan ayrılan göstergeler için kullanılır. Bu iki ulam birbirine karşıt görünse de, bağlantılı ve birbirini tamamlayan niteliktedir. Örneğin /nefret/ veya /aşk/ izleksel göstergeler ise, nefret ve aşkı ortaya koyan davranışlar betisel ulam içinde yer almaktadır.

Üçüncü ve son olarak, değer ulamından söz edeceğiz, ki duygu değeri burada belirleyecektir. İzleksel ve betisel olarak belirginleşen göstergeler iyi / kötü olarak değerlendirildikten sonra, duygu ulamından hareketle esenli / esensiz (euphorique / dysphorique) ayrımına gidilecektir. Yukarıdaki örneği kullanacak olursak, /aşk/ ve /nefret/ izleksel göstergelerdir, bunları somutlaştıran /aşk davranışları/ ve /nefret davranışları/ betisel göstergelerdir ve her iki ulam ortak değerler taşıdığından /aşk/ ve /aşk davranışları/ esenli, /nefret/ ve /nefret davranışları/ esensiz olarak öbekleşirler.

İzleksel	aşk	nefret
Betisel	aşk davranışları	nefret davranışları
Değersel (duygu ulamı)	esenli ?	esensiz

Kuşkusuz /aşk/ izleği bir metinde zorunlu olarak "aşk" göstergesinin doğrudan kullanılmasıyla somutlaşmaz; aynı şekilde /aşk davranışları/ da gösterebilen sayısız biçimlere bürünür. Değer / duygu ulamına gelince, verdiğimiz örnekte kolay ve yadsınamayacak bir ayırmadan söz etmek çoğu zaman mümkün iken, farklı duygu değeri taşıyan ya da hiç taşımayan göstergeler de çok sayıdadır. Kaldı ki, nefret her toplumda esensiz olduğu halde, aşk bazan esensiz bir duygu değeri taşıyabilir. Yaygın değeri esenli olan /aşk/ bir cinayete yol açtığına, yani "aşk cinayeti"ne dönüştüğünde, aynı şekilde "aşk acısı", "tutkusal aşk", "imkansız aşk" gibi birleşimlerde güzel duygularla ilişkisi neredeyse kesilir ve /ölüm/, / felaket/, /yıkım/, /hastalık/, /bunalım/... gibi göstergelerle veya anlambirinciklerle, yani esensiz duygu değeri taşıyan izleksel ulamda yer alan göstergelerle bağdaşır. Dolayısıyla sözcükler sözcükbilimsel ve sözcük anlambilimi araştırmaları yanında, her koşulda belli ve sınırlı bir bağlam ve söylem içinde ele alınmalıdır.

4. ŞİİRLERDE /AŞK/

İnsanlık öyküleri ne kadar farklı olsa da, bazı ana izlekler çevresinde buluşur ve gelişir. Her dönemde ve dünyanın her yerinde evrensel ve değişmez iz-

lekler vardır yazın yapıtlarında, örneğin: /ölüm/, / yalnızlık/, /intikam/, /iktidar/, /gurur/, /para/, vs. "Aşk" da yazınsal ürünlerde ön ya da arka planda neredeyse daima hazır bulunan bir izlektir; çoğu kez diğer izlekler (/aldatma/, /kıskaçlık/, /cinayet/, /intikam/, /yalnızlık/...) bu ana izlek çevresinde gelişir. Araştırma alanımızı sınırlandırmak amacıyla, biz yalnızca /aşk/ izleğinin taşıdığı duygu değerlerinden bazılarını, yalnızca şiirsel söylemde ele alacağız. Yazımızın başında kabaca belirttiğimiz /aşk/ ≠ /nefret/ karşıtlığı açısından, acaba /aşk/ her zaman esenli bir duygu değeri mi taşımaktadır. Bu sorunu birkaç örnek üzerinde tartışacağız.

1. (...)

İki şey: aşk ve şiir
bunlar kuşkuyla çiftleşir,
(...)

İki şey: aşk ve şiir
mutsuzlukla beslenir biri
biri ona dönüşür.

(Cemal Süreya, *Beni Öp Sonra Doğur Beni*, "İki şey")

2. Aşk ve acı yüreğimde

İkiz badem içidir.

(Metin Altıok, *Yel ve Gül*, "Bilinmedik bir aşk", s.24)

3. Ölüm de vardır yaşadığımız her şeyde.

Bir bardak çatlırsa durduğu yerde,

Bir aşk ansızın biterse,

Ayna kırılırsa yüzünle birlikte,

Zamanıdır konuşmanın ölümden.

(Metin Altıok, *Yel ve Gül*, "Ölümden konuşacaktık", s.61-62)

4. Başa dönelim biraz da,

Örneğin çatlak bir nara.

Eski bir aşka dönelim,

Bir aşkın kanayan anısına,

Ki yıldız dolsun

Apansız karanlığımıza.

(Metin Altıok, *Yel ve Gül*, "Nasıl da eskimiştir", s.58)

5. Ben sana mecburum bilemezsin

adını mih gibi aklımda tutuyorum

büyüdükçe büyüyor gözlerin

ben sana mecburum bilemezsin

içimi seninle ısıtıyorum

(...)

ben sana mecburum sen yoksun

(...)

sevmek kimi zaman rezilce korkuludur

insan bir akşamüstü ansızın yorulur

tutsak ustura ağzında yaşamaktan

kimi zaman ellerini kırar tutkusu

bir kaç hayat çıkarır yaşamasından

hangi kapıyı çalsa kimi zaman

arkasında yalnızlığın hınzır uğultusu

(...)

Attilâ İlhan, *Ben Sana Mecburum*

Şiir alıntılarımızın değerlendirmesine geçmeden önce, esensiz duygu değeri taşıyan /nefret/, /duygusuzluk/, /bencillik/ gibi izleklerin karşıtı olarak düşünebileceğimiz /aşk/ izleğinin temelde esenli olduğunu varsayalım ve /aşk/ izleğine bağlı olarak, örnek şiirlerimizde ve diğer binlercesinde ortaya çıkan olası anlambirinciklerden birkaçını sıralayalım:

Esenli

birleşmek

çoğalmak

gündüz

güneş (ışık, aydınlık)

güven

sevinç

bağımsızlık, tutsaklık

sadelik, yalınlık

yakın

başlamak

sıcak

varlık

yaşam

.....

Esensiz

ayrılmak

yalnızlık

gece

yağmur (karanlık)

güvensizlik, kuşku

korku, tasa, acı, bağımlılık

bağımlılık, özgürlük

karmaşa, sorun

uzak

bitmek (biten aşk)

soğuk

yokluk

ölüm

Bu genel sıralamadan sonra, şiir alıntılarımıza dönelim.

1. şiirde, "aşk" ve "şiir", "kuşku" ve "mutsuzluk" ile birleşiyor.

2. şiirde, "aşk" ve "acı" birbirinden ayrılmayan bir ikili olarak çıkıyor karşımıza.

3. şiirde, "aşk" ve "ölüm" ikilisi var; aşkın bittiği an ölüm başlıyor.

4. şiirde, "eski bir aşk", "kanayan yara"ya dönüşüyor, ama eski aşkın anısı bile, varlığıyla ışık ("yıldız") olup, yokluktaki karanlığı dağıtıyor.

5. şiirde, "aşk" /bağımlılık/ la eşdeğer. "Aşk" kimi zaman (her zaman değil) "rezilce korkulu", yorucu, "tutsak" edici, tehlikeli ("ustura ağzında"), "tutku"lu (zararlı, insanı hareketsiz bırakan bir tutku), mutlak "yalnızlık"a götüren bir duygu.

Şiirlerde aşk ve aşık olunan insan, izleksel ulam açısından bir değer nesnesi olarak görünüyor, yani ulaşılmak istenen ve dolayısıyla, bu haliyle esenli duygu değeri taşıyan bir nesne. Ancak bu değer nesnesi çoğu kez, şimdiki zamanda varolan veya gelecek zamanda ulaşılabilecek bir hayali aşk değil, geçmişte kalmış ve uzaklaşmış bir nesnedir. Bu durumda sözcülem zamanına (söylemin olduğu zaman) göre /geçmiş/te kalan zaman parçası ve o zaman içinde yaşanmış bir aşk, yaratıcı özne tarafından gerçek ve kurgunun karışımıyla aşırı esenli kılınırken, değer nesnesinden uzaklaşıldığı için /şimdiki zaman/ aşırı esensiz olarak algılanır, yaşanır ve aktarılır.

Geleceğe yönelik aşk umudu taşıyan veya yaşamakta olan aşkı yansıtan şiirlere de rastlansa da, aşk şiirlerinin büyük çoğunluğu geçmişte kalmış ve ulaşılması umudu kaybolmuş bir aşktan söz eder. Dolayısıyla zamanda ve uzamda oluşan /uzaklık/, bir değer nesnesi olarak aşk izleğine daha esenli bir duygu değeri kazandırır. Bir anıya, bir ize dönüşerek /yok/ olan, nesneliliği bulanıklaşan, betisel olmaktan çıkıp izleksel ulama geçen, yani davranışsal olmaktan kavramsal olmaya geçen /dönüşmüş aşk/, artık yüklendiği aşırı esenli duygu değeriyle şimdiye ve yaratıcı özneye zarar verir, şimdiyi, burayı ve ben'i olumsuz yönde etkiler. Kaybolan bir değer nesnesi olarak aşk, aynı değerde bir başka değer nesnesiyle doldurulmadıkça, acı veren bir /yokluk/, /arayış/, /bekleyiş/ olarak gerçekleşir.

5. SONUÇ

Yukarıdaki genel sıralama ve sınıflamamıza dönecek olursak, aşk izleğinin ne zaman, hangi koşullarda esenli veya esensiz olduğunu açıklayabiliriz. Çoğu zaman şimdi'den geçmişe bakılarak betimlenen aşk, eğretilmeler yardımıyla /ışık/, /güneş/, /doğurgan doğa/...gibi izleklerle bütünleşirken, uzak kalınan bir değer nesnesi olunca /karanlık/, /gece/, /korku/, /güvensizlik/, /yalnızlık/, /ölüm düşüncesi/... gibi esensiz duygu değeri taşıyan izleklere bırakıyor yerini.

Sonuç olarak, verdiğimiz birkaç şiir alıntısına da dayanarak, /aşk/ izleğinde ağır basan alt izlekleri şöyle sıralayabiliriz: Yukarıdaki sınıflamaya göre, esenli olarak kabul edilen değerlerden pek çoğu /aşk/ ta ya yoktur, ya da süreklilik ve istikrarlı bir kalıcılık göstermez (birleşmek, çoğalmak, güven, sevinç, bağımsızlık, sadelik, yalınlık, yakın olma, başlamak -bir kezle sınırlıdır-, sıcaklık, varlık); bunlar içinden biri vardır ki, aşk ile neredeyse çelişkili bir karşıtlık oluşturur: /bağımsızlık/, çünkü aşk bağımsızlığı iter, yok eder. Çünkü "aşk" öncelikle bir "bağ"dır ve iki kişinin birbirine bağlı bir yaşam oluşturmaya düşüncesini uyandırdığı için, değişen biçim ve değerde bir bağımlılığı da beraberinde getirir. Kendi dışında birinden sorumlu olmayı gerektiren aşk, tekil bir kavram ya da edim olan "bağımsızlık" ile kolayca bağdaşmaz.

Diğer yandan, /sadelik, yalınlık, sorunsuzluk/ da neredeyse aşka ters düşen kavramlardır. Her insan çeşitli özelliklerin bir araya gelmesiyle karmaşık bir yapı oluşturur, dolayısıyla şu veya bu biçimde kendisine ve/veya çevresine sorun yaratmaktan kaçınmaz. Düşünme yetisiyle donatılmış insanın ken-

disine ve yaşama bakışı karmaşık ve sorunludur. Bir süre görece bağımsız olarak gelişen iki karmaşık yapının, "aşk bağı" ile bağlanmasıyla, doğal olarak yeni bir "uyum sorunu" ile karşılaşılır. Kişinin kendisine, yaşama, çevresine, başkasına yönelik sorun ve beklentilerinde değişme zorunluluğu belirir. Bir iç denge bozulurken, yeni bir dengeye gerek duyulur.

Diyebiliriz ki şiirlerde (diğer kurgusal yapıtlarda ve belki gerçek yaşamda da) aşk, yalnızca kaybedilen bir değer nesnesi olduğunda değil, varlığında da zorunlu olarak esensiz duygu değerlerini (özellikle /bağımlılık/, /karmaşa, sorun/) beraberinde getiren bir izlek olarak gerçekleşiyor.

Aşk güçlü bir heyecan durumu olarak insanı davranış ve mizaç değişikliklerine sürükleyebilen bir duygu olarak kabul edilir; tıpkı etkili diğer tutkular gibi, güçlü ve kimi zaman olumsuz etkiler doğurabilen öfke gibi, nefret gibi bir duygu. "Sözlüklere göre kıskançlık, öfke, aşk, nefret, cimrilik...gibi tutkular 'bir kişinin duygusal ve zihinsel yaşamına hakim olacak kadar yoğun ve sürekli heyecan durumları'dır." [3]

Denebilir ki aşk, esenli ve esensiz değer taşıyan kavramlar arasında biteviye bir gidip-gelmedir. Çünkü her kavram, bir olasılık olarak karşıtını da içinde barındırır: birleşme, ayrılık olasılığıyla birlikte vardır; çoğalma yalnızlığa dönüşebilir; gündüz değerini gece olasılığından, ışık ise karanlıktan alır; güven duygusu güvensizlik ve kuşku olasılığını barındırır içinde; sevinç (anlık), neşe (daha sürekli) gibi ruh durumları korku, tasa, acı gibi karşıtlıkları da yine bir olasılık olarak içinde taşır ; aynı şekilde, bağımsızlık / bağımlılık, özgürlük / tutsaklık, sadelik / karmaşa, yalınlık / sorun, yakın / uzak, başlamak / bitmek, sıcak / soğuk, varlık / yokluk, yaşam / ölüm (düşüncesi) ... aynı anda olmasa da, olasılık olarak iç içe bulunan kavramlardır ve her kavram gibi varlığını ve değerini karşıtından, özellikle de birbirine dönüşme olasılığından alır. "Uzak" olduğu için "yakın" vardır ve biri esensiz olduğu için diğeri esenlidir.

Bu açıdan bakılınca, duygular da değişebilir, dönüşebilir durumlardır; olumlu ya da olumsuz yönde. Aşk da değişebilir ve dönüşebilir, ama yalnızca esensiz'den esenli'ye, ya da "daha az esenli"den "daha esenli"ye doğru bir dönüşüm sağlanabilirse, /mutluluk/tan, /çoğalmak/tan, olumlu ve yaratıcı bir /bağımlılık/tan söz edilebilir. Kişiyi /hareketsiz/kılan, /aşağı/ konumda tutan, /kuşku/yla beslenen, /karmaşa/ ile gelişen, /karanlık/ ve /soğuk/ bir yaşama dönüşen aşk esensizdir; ve her iki tarafı da aynı

duygu değeri ile etkilemiyorsa, kısır ve kendinden başka bir şeye dönüşemeyen, durağan ve yıpratıcı bir olgu olarak kalır.

"Şiir - aşk" ikilisine dönecek olursak, şiir özelinde ortaya çıkan bir özellik de, yaratıcı ben'in kurgusal ben'e çok yakın olmasıdır. Bu nedenle, diğer kurgusal ve yazınsal yapıtlara bakarak, biçimsel farklılık ve bulanıklık ne olursa olsun, şiirdeki gerçeklik, eğretilemelerle donatılmış yalın gerçekliğe çok benzer. Bu yüzden şiirdeki "aşk", diğer yazınsal yapıtlardaki "aşk"tan daha gerçeğe yakın, daha doğrudan, yaratıcı ben'in duygulanımlarını daha sahici bir biçimde yansıtan bir aşk olarak düşünülebilir.

KAYNAKÇA

- [1] ALTIOK, Metin (1992), *Şiirin İlk Atlası*, Ank: Promete yay., 75 s.
  - [2] BİRSEL, Salah (1952), *Şiirin İlkeleri*.
  - [3] BERTRAND, Denis, Françoise Ploquin (1987) *Cahier Pour la Création de Textes*, Paris : Belc.
- COURTÉS, Joseph (1991), *Analyse sémiotique du discours*, Paris: Hachette supérieur, coll.Linguistique, 302 p.
- GREIMAS, A.-J. (1972), *Essais de sémiotique poétique*, Paris: Larousse.
- GREIMAS, A. -J. J. Courtés (1979), *Sémiotique. Dictionnaire raisonné de la théorie du langage*, Paris: Hachette Université, 422 p.
- GREIMAS, A.-J., Jacques Fontanille (1991), *Sémiotique des passions. Des états des choses aux états d'âme*, Paris: Seuil, 329 p.